Canon de rugăciune către Sfântul ierarh Iacob putneanul
(15 mai)

Sfântul ierarh Iacob putneanul, mitropolitul Moldovei (15 mai):

https://www.academia.edu/43105177/Sf%C3%A2ntul_ierarh_Iacob_putneanul_mitropolitul_Moldovei_15_mai_

https://archive.org/details/sf.-iacob-putneanul

https://www2.slideshare.net/steaemy1/sf-iacob-putneanul

***

Materiale despre Sfântul ierarh Iacob putneanul, mitropolitul Moldovei:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-ier-Iacob-putneanul-(15-mai)

https://archive.org/details/@steaemy?query=Iacob+putneanul+

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=Iacob+putneanul

&&&

Cântarea 1

Irmos: Cântare de laudă...

Măsura bărbatului desăvârșit, după marele Pavel, pe pământ ajungând-o, de-a pururea te veselești cu cei întâi-născuți înscrişi în cer, prea înţelepte.

Icoană făcându-te milostivirii Celui ce soarele îl răsare peste toţi, de-a pururea te-ai arătat ocroti-tor săracilor și asupriţilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Lucrarea poruncilor ai săvârşit-o cu frică şi dragoste, înţelepte, neîncetat, blândeţile lui David agonisindu-ţi ca un bun, prea minunate.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Osânda strămoșilor a dezlegat-o, din tine întrupându-Se precum a binevoit - Cuvântul lui Dumnezeu; pentru aceasta te măresc toate neamurile.

Catavasia praznicului

Cântarea a 3-a

Irmos: Întăritu-s-a inima mea întru Domnul, înălţatu-s-a fruntea mea întru Dumnezeul meu; lărgitu-s-a gura mea asupra vrăjmaşilor mei; veselitu-m-am de mântuirea Ta.

Sădit în taină, minunate, la izvorul apelor Duhului Sfânt, adus-ai rod la vremea ta însutit, fericite, către toţi săracii pururea lucrând milostenia.

Talanții Domnului cu dragoste pe pământ ca un înţelept înmulţindu-i, de la Stăpânul tău Hristos ai auzit cuvintele răsplătirii celei veşnice, bine lucrătorule.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Iubind casa Domnului și de omul cel dinlăuntru îngrijindu-te neîncetat cu osârdie, prea minunate Iacob, astăzi te bucuri în cămările cereşti ale Tatălui.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Vestirea naşterii Cuvântului primind-o de la înger, Fecioară, fără de tată ai născut pe Stăpânul zidirilor; pentru care toate limbile te cântă, mărindu-te.

Condacul şi icosul praznicului. **Sedealna** ierarhului, glasul 1:

Podobie: Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, Cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Pomelnic pe pământ scriind pentru obştea Putnei, iar în ceruri, la Hristos, dobândind îndrăznire, pomeneşte-ne, ierarhe, şi pe noi, cei ce săvârșim cu credinţă cinstită pomenirea ta, şi mijloceşte să fim scrişi în Cartea Vieţii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin *(a praznicului)*

Cântarea a 4-a

Irmos: Auzit-am, Doamne, glasul Tău şi m-am temut; că Dumnezeu, prea vecuitor fiind, cu negrăit Sfat Întrupându-Te, ai ieşit din Fecioară; Slavă pogorârii Tale, Hristoase; Slavă puterii Tale.

Următor arătându-te apostoleştii fapte cu totul, tuturor toate te-ai făcut, prea bunule păstor, turma apărându-ţi cu dragoste.

Lepădând cele pământeşti întru dorirea celor din ceruri, secerat-ai, fericite, bogăţia harului şi a înţelepciunii, slăvite.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Uneltirea viclenilor ai destrămat-o cu chibzuinţă, minunat împotrivindu-te, o, prea înţelepte, cu milostivirea spre cei sărmani.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Isaia, văzându-te mai dinainte, Maică-Fecioară, spăimântatu-s-a, cântând ţie; deci, urmând acestuia, obştea creştinească te laudă.

Cântarea a 5-a

Irmos: De noapte mânecând, toţi fără de tăcere Te rugăm pe Tine, Lumina cea neapropiată, Dumnezeul cel îndurat; pacea Ta, Hristoase, dăruieşte-o nouă.

Ispitit ca aurul în focul cel ceresc, ai strălucit slăvite cu mulţimile virtuților, ca un soare, părinte, acum luminându-ne.

Aşternut picioarelor pe toţi vrăjmaşii tăi ţi i-ai făcut, slăvite, prin lucrarea milostenie; pentru care te bucuri de-a dreapta Stăpâ-nului.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cercetat-ai, bunule, pe cei flămânzi şi goi, după porunca Domnului, şi de-a dreapta împăratului moştenire ai primit, ca un binecuvântat.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Osândit cu faptele mă aflu neîncetat; deci tu, Fecioară, pururea către Fiul tău roagă-te, mijlocindu-mi, Stăpână, iertare de păcate.

Cântarea a 6-a

Irmos: Precum pe Iona proorocul l-ai izbăvit din chit, Hristoase Dumnezeule şi pe mine dintru adâncul greşelilor scoate-mă şi mă miluieşte, Unule Iubitorule de oameni.

Văcăritul, darea cea cumplită, cu puterea ta legând, milostiv te-ai arătat tuturor celor sărmani şi sufletul ţi-ai pus, părinte, pentru poporul tău.

Vas ales te-ai arătat al Stăpânului Hristos, milostenia lucrând, minunate Iacob şi de harul Lui cu îmbelşugare împărtăşindu-te.

Lui Hristos bine plăcând, fericite, pe pământ, cu cei blânzi te veseleşti în pământul celor vii și în curţile Domnului pururea, o, ierarhe.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ajutorul tău cel neîmpuţinat avându-l obştea ta, te cinstește în cântări, săvârşind pomenirea ta cu dragoste şi cu evlavie, fericite.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Ușă încuiată te-a vestit lumii Iezechiel, că fecioară ai născut și fecioară ai rămas în naștere, Maică Fecioară, precum şi după naştere.

Condacul ierarhului, glasul al 2-lea: Cu fapte bune şi cu virtuţi împodobindu-te, Sfinte ierarhe Iacob, dascăl înţelept al credincioşilor te-ai arătat şi înnoitor al mănăstirii Sfântului voievod Ştefan cel mare te-ai învrednicit a fi. Pentru aceasta, Hristos te-a prea mărit în ceruri, unde te rogi neîncetat pentru sufletele noastre.

Alt **condac**, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Pe mlădița lui Hristos cea roditoare, pe Iacob, cu evlavie să îl cinstim cei credincioşi, că dăruieşte îmbelşugat, celor ce-i cântă, lucrările harului.

Icos: Praznic de veselie ne-a răsărit astăzi, fraţilor, veniţi să ne bucurăm! Că nu doar florile acestei primăveri ne aduc acum miresme, ci mai ales floarea cea în Hristos odrăslită şi cu roua Duhului udată, ierarhul Iacob cel prea minunat, păstorul duhovnicesc al Moldovei. Veniţi, dar, pe acesta să îl cinstim cu evlavie, că dăruieşte în chip minunat lucrările harului.

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii evrei în cuptor au călcat văpaia cu îndrăzneală şi focul în rouă l-au schimbat, strigând: Binecuvântat eşti Doamne, Dumnezeule, în veci!

Duhovniceasca vie a lui Hristos cu dragoste lucrând-o, fericite Iacob, întru a Lui dumnezeiască jitniţă ţi-ai adunat roadele faptelor, cu lucrătorii cei buni în cer numărându-te.

Al prea curatei chip împodobind şi candelă de argint punându-i înainte, fericite, l-ai dat izvor de vindecări creştinilor; deci şi tu, lângă Stăpâna tuturor, ca o candelă astăzi în cer străluceşti şi mijloceşti pentru noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

În grădina celor pământeşti, slăvite, vieţuind, ai dorit cele cereşti, nesocotind sudorile şi truda din vremea secerișului, ci nădăjduind a lua roada ostenelilor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Icoana ta, Fecioară, sărutând-o, cu toții te vestim Născătoare de Dumnezeu și cântăm: Bucură-te, Maica Domnului, ocrotitoarea credincioşilor care aleargă la tine, Stăpână, cu dragoste.

Cântarea a 8-a

Irmos: De care îngerii...

Adânc temelia casei tale aşezând-o pe piatra credinţei, ierarhe Iacob, puhoiul ispitei l-ai răbdat neclintit, casă întărită având-o, fericite.

De dragostea Domnului, slă-vite Iacob, nimic nu te-a despărţit, de-a pururea cântând: Să binecuvânteze toate lucrurile şi să-L prea înalţe pe El întru toti vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Urmat-ai cu dragoste Păstorului celui bun si sufletul pentru oi ţi-ai pus, slăvite, iar acum ai primit de la El cununa neveştejită a slavei, fericite.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cămară, palat şi tron, vas aurit şi toiag umbrit te-au arătat Scripturile demult, că ai născut cu trup, Fecioară, din curatul tău pântece, pe Cuvântul Tatălui, Maică prea curată.

Cântarea a 9-a

Irmos: Pe nonă cel de lumină...

Să dănţuiască Moldova și să se bucure Putna, prea milostiv mijlocitor dobândindu-şi la Domnul pe fericitul ierarh, pe Iacob cel minunat, pe care astăzi cu credinţă și cu râvnă credincioşii îl cinstim întru cântări.

Ascultă, sfinte, şi pleacă urechea ta către obştea care te laudă acum cu credinţă, părinte, şi mâinile, ca un ierarh, spre Domnul ridică-le, cerând pentru noi iertarea păcatelor şi har dumnezeiesc.

Bine primită fă, sfinte, puţina noastră cântare la tronul Celui milostiv, cu solirea ta sfântă, prea minunate Iacob, te rugăm noi, robii tăi, care cu dragoste şi cu evlavie săvârşim prea cinstită pomenirea ta acum.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Icoana ta prea cinstită şi racla moaştelor tale toţi credincioşii sărutându-le, minunate Iacob, sufletul nostru îl sfinţim, şi mintea, şi inima, şi cugetul; deci mijloceşte pentru noi de la Domnul har dumnezeiesc.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Nădăjduind pururea în mijlocirea ta, Maică, la Hristos, Împăratul a toate, noi, robii tăi, alergăm cu dragoste; deci mâinile tale întinde-le la rugăciune către El, prea curată, îndurat făcându-L nouă.

Luminânda

Glasul al 3-lea, **Podobie:** Lumina cea din lumină...

Să prăznuiască Moldova şi să se bucure Putna că solitor câştigat-au la Făcătorul a toate pe Iacob, ierarhul nevoitor şi mult-milostiv.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Alta, a ierarhului, glasul al 2-lea:

Podobie: Femei, auziţi...

Ca răsăritul soarelui, slăvită pomenirea ta, prea minunate Iacob, a luminat toată lumea şi negura necunoştinţei cu totul risipind-o, a odrăslit bucurie nespusă obştilor Putnei.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin, *a praznicului*

Sinaxar

Întru această lună (mai), în cincisprezece zile, pomenirea Sfântului ierarh Iacob putneanul, mitropolitul Moldovei.

Sfântul Iacob s-a născut la 20 ianuarie 1719 într-o familie dreptcredincioasă din Bucovina. Crescând în duhul adevăratei evlavii, la numai 12 ani a intrat în viaţa monahală. Formarea sa duhovnicească este legată de obştea Mănăstirii Putna și a Sihăstriei Putnei, dar şi de mitropolitul Antonie al Moldovei (1730-1740), al cărui ucenic a fost (acelaşi mitropolit care, în Kiev, l-a convins pe viitorul Sfânt Paisie de la Neamț să vină în Moldova pentru a se forma duhovniceşte).

Văzând părinții putneni pe acest tânăr cu înţelepciune de bătrân şi viaţă aleasă, l-au rânduit a fi hirotonit preot la numai 17 ani, apoi a fost ales egumen al Mănăstirii Putna la vârsta de 25 de ani.

În anul 1745 a fost ales episcop de Rădăuţi, unde a tipărit un Liturghier slavo-român și a înfiinţat o şcoală pentru învăţarea limbilor slavonă, greacă și română.

După doar cinci ani, vrednicia şi râvna sa au fost hotărâtoare pentru mutarea sa în scaunul de mitropolit al Moldovei, la Iaşi.

Între 1750 şi 1760 a desfăşurat o intensă activitate pastorală şi socială, promovând tiparul românesc şi veghind la traducerea de cărţi folositoare de suflet. Reuşind să deschidă o tipografie, în 10 ani a tipărit 15 cărţi de slujbă şi învăţătură în limba română, care s-au folosit în bisericile şi mănăstirile din toate ținuturile locuite de români.

Grija pentru românii din Transilvania, amenințați să-și lepede credința strămoșească, și-a manifestat-o atât prin tipărirea de cărți spre apărarea dreptei credințe, cât și prin hirotonirea de preoți și trimiterea de antimise în parohiile lipsite de păstori sufletești, în Maramureş și în ținutul Clujului.

Sfântul Iacob s-a îndurerat pentru neştiinţa de carte a păstoriţii săi, deoarece, după cum spunea, „din creşterea copiilor, ca dintr-o rădăcină bună sau rea, toată viaţa curge”. De aceea a înfiinţat şcoli și a tipărit cărţi de învăţătură și de slujbă, dând la lumină primul Abecedar românesc (Bucvar) și înfiinţând, pentru copiii satului Putna, prima şcoală elementară rurală din Moldova. A dispus traducerea Vieţilor

sfinţilor, care sunt adevărate manuale în care orice om, de orice vârstă, fire şi stare, îşi poate afla un model de viaţă, dar în vremea păstoririi sale s-a reușit doar traducerea primelor 6 din cele 12 volume.

Pe lângă purtarea de grijă faţă de Mănăstirea Putna şi aşezămintele ei, mitropolitul Iacob a ajutat şi alte mănăstiri şi biserici, cum ar fi Mănăstirea Doljeşti, biserica Sfântul Dumitru din Suceava, Catedrala episcopală din Suceava şi Catedrala mitropolitană din Iaşi, Mănăstirea şi spitalul Sfântul Spiridon din Iaşi și altele.

În vremea domniilor fanariote, a intervenit, împreună cu ceilalţi ierarhi ai ţării, pentru eliminarea unor forme de asuprire (desființarea veciniei în 1749) şi a unor biruri împovărătoare (desființarea vădrăritului în 1756), în primul rând a văcăritului (în 1757), legând cu blestem pe domnii ţării să nu revină asupra acestora.

Ca un făcător de pace și ocrotitor al poporului, mitropolitul Iacob a cerut, în anul 1758, hanului tătarilor să înceteze prădarea Moldovei, iar în anul următor a potolit o răscoală a poporului, impunând domnitorului să îndeplinească unele cerințe, pentru pacificarea țării. A mustrat adesea pe unii conducători din acei ani, din pricina cărora, în cele din urmă, a fost silit să-și lase scaunul mitropolitan în anul 1760, nevrând să îngăduie impunerea din nou a dărilor împovărătoare.

Petrecând ultima parte a vieţii la mănăstirea sa de metanie, mitropolitul Iacob a continuat actele de ctitorire începute în perioada cât a fost mitropolit în scaun, devenind astfel al doilea mare ctitor al Putnei, întărind-o duhovnicește şi material. Astfel, ea a devenit unul dintre stâlpii Ortodoxiei românești în vremurile grele ce aveau să vină odată cu răpirea Bucovinei de către Imperiul Habsburgic, în anul 1775.

Retragerea la mănăstire i-a fost prilej Sfântului Iacob de adâncire în rugăciunea curăţitoare şi luminătoare de suflet. El a spus acest cuvânt despre rugăciune: ***„Dumnezeiasca rugăciune, aducând lumina lui Hristos în sufletele noastre şi risipind dintru dânsul negura ce-l vatămă pe el, îl face mai apoi cu mult mai luminat decât soarele, căci aievea ştiut este că cel ce vorbeşte cu Dumnezeu este mai sus de moarte şi de stricăciune”.***

Simțindu-și sfârșitul aproape, după Paştile anului 1778 a mers la Sihăstria Putnei şi a primit tunderea în marea schimă prin mâna duhovnicului său, Sfântul cuvios Natan, luând numele de Eftimie. După patru zile, pe 15 mai 1778, a trecut cu pace la Hristos Domnul. A fost înmormântat în pridvorul mănăstirii sale de la Putna, ca nou ctitor al ei.

Purtându-şi cu sârguință şi cu vrednicie crucea slujirii arhiereşti, şi cu blândeţe şi smerenie pe aceea de a fi prigonit pentru dreptate, jertfindu-se pe sine pentru poporul încredințat lui spre păstorire, mitropolitul Iacob şi-a închinat întreaga viaţă slujirii Bisericii, luminării poporului prin școală şi tipar, apărării celor nedreptăţiţi şi povățuirii sufletelor spre mântuire, rămânând în amintirea poporului credincios drept „păstorul celor săraci şi smeriți, care a dus o viaţă de sfânt”.

De aceea, cu prilejul împlinirii a 550 de ani de la întemeierea Mănăstirii Putna, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât, în ședința sa din 6-7 iunie 2016, trecerea mitropolitului Iacob putneanul în rândul Sfinților, cu zi de prăznuire la 15 mai, ziua trecerii sale la cele veșnice.

Pentru ale lui sfinte rugăciuni, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluiește-ne pe noi. Amin.